

Poc abans que Edward Snowden es convertira en el gran revelador de secrets a escala mundial, va respondre a un seguit de preguntes. Entre altres, les havia preparades Jacob Appelbaum, un desenvolupador de programaris de seguretat i encriptació. Appelbaum fa conferències sobre la utilització segura i anònima d'Internet a grups de drets humans i periodistes.

Es va donar a conèixer quan va representar Julian Assange, el fundador de WikiLeaks, com a orador en una conferència de *hackers*. Juntament amb Assange i més autors ha publicat recentment el seu llibre *Cyberpunks: la llibertat i el futur d'Internet*.

Com a conseqüència de les investigacions sobre les revelacions de WikiLeaks, Appelbaum ha esdevingut el punt de mira de les autoritats americanes, que van sol·licitar a Twitter i Google informació dels seus comptes. Ell mateix qualifica la seua posició quant a WikiLeaks d'"ambivalent" i ens descriu ací com va poder fer-li preguntes a Snowden:

"A mitjan maig la documentalista Laura Poitras es va posar en contacte amb mi. Aleshores em va dir que estava en comunicació amb una font anònima de la NSA que havia accedit a concedir una entrevista.

"Laura preparava preguntes per a l'entrevista i em va oferir de contribuir-hi. Entre altres coses, algunes de les preguntes es farien servir per a comprovar si realment es tractava d'un informant de l'Agència de Seguretat Nacional (NSA). Ens vam enviar les preguntes per correus electrònics codificats. Jo no sabia que l'entrevistat era Edward Snowden fins que va revelar la seua identitat a Hong Kong. Pensava que devia ser un sexagenari. Ell sabia, però, qui era jo.

"El que ve a continuació és un fragment d'una entrevista més extensa en què es tracten més qüestions, moltes de tècniques. Hem alterat l'ordre d'algunes preguntes perquè es puguen comprendre dins el context.

"En la conversa es tracten, gairebé de manera exclusiva, les tasques de la NSA i les seues competències. És important saber que les preguntes no estan relacionades amb els esdeveniments de les últimes setmanes o dels últims mesos. L'entrevista tingué lloc en temps de calma, quan Snowden encara era a Hawaii.

"Més tard, vaig tenir contacte directe

"Les possibilitats de la NSA són pràcticament il·limitades"

Edward Snowden: "El programa britànic Tempora enregistra totes les dades".

L'home que els EUA persegueixen sense descans, Edward Snowden, va concedir una entrevista a un membre de WikiLeaks abans de revelar secrets sobre l'Agència de Seguretat Nacional nord-americana (NSA). En aquesta conversa explica el funcionament de la totpoderosa agència.

amb Snowden i en aquesta ocasió li vaig revelar la meua identitat. Aquell dia em va donar la seua autorització per a fer públiques les seues declaracions.

—Quina és la tasca de l'Agència de Seguretat Nacional (NSA) i com es concilia amb la llei?

—El treball de la NSA és saber totes les coses importants que s'esdevenen fora dels Estats Units. És un repte considerable. Si als treballadors se'ls indueix a pensar que no saber-ho tot de tothom equival a una crisi existencial, llavors, en un moment donat no passa res perquè s'interpreten malament les normes. Una volta que la gent t'odia per haver-les in-

terpretat malament, és només qüestió de supervivència fins i tot violar-les.

—Hi ha autoritats o polítics alemanys implicats en el sistema de vigilància?

—Naturalment. La NSA fa conxorxa amb els alemanys, com en fa amb la majoria de països occidentals. Nosaltres, l'aparell de serveis secrets, alertem els altres quan algú que volem agafar viatja a un dels seus aeroports, i tot seguit ens el lliuren. La informació que necessitem per a agafar-lo l'aconseguim, per exemple, controlant el mòbil de la nòvia d'un *hacker* sospitos, que l'ha utilitzat en un altre país que no té res a veure amb

l'assumpte. Les altres autoritats no ens pregunten d'on provenen els indicis que hem obtingut, nosaltres tampoc no els ho preguntem. Així poden protegir els alts càrrecs polítics del seu país de la reacció violenta en cas que isquera a la llum de quina manera és vulnerada la privacitat de les persones a escala mundial i en proporcions enormes.

—Però si es revelaren ara els detalls d'aquests sistemes, qui aniria a parar davant els tribunals?

—Dels tribunals nord-americans? Que feu broma? Quan es va obrir una investigació sobre l'últim escàndol d'espionatge —escoltes sense resolució judicial que afectaven milions i milions de comunicacions— això hauria d'haver tingut com a resultat la condemna més llarga coneguda per la humanitat. Però, després, els nostres superiors senzillament van deturar la investigació. La pregunta de qui podria haver sigut condemnat teòricament, no té valor quan les lleis no es respecten. Les lleis estan pensades per a gent com vós i com jo, no per a ells.

—Coopera la NSA amb altres estats com ara Israel?

—Clar, continuament. La NSA té un departament exclusiu per a ells, es diu FAD, Direcció d'Afers Estrangers.

—Ha ajudat la NSA a programar Stuxnet? [El programa maliciós que va afectar el programa nuclear d'Iran.]

—La NSA i Israel van signar conjuntament Stuxnet.

—Actualment, quins programes de vigilància estan actius, i com ajuden la NSA els col·laboradors internacionals?

—Els col·laboradors del Five Eyes [darrere d'aquesta denominació s'amaguen els serveis secrets de nord-americans, britànics, australians, neozelandesos i canadencs] de vegades van encara més lluny que la mateixa NSA. Per exemple, el programa Tempora del servei secret britànic GCHQ. Tempora és el primer programa *full take* —que ho enregistra tot— en els serveis secrets del món. Enregistra totes les dades, és igual de què es tracte i quins drets s'hi vulneren. Aquesta memòria intermèdia fa possible que es puguin vigilar les dades posteriorment, no se li escapa cap bit. Ara, en aquest moment, pot desar el tràfic de dades de tres dies, però això s'està optimitzant. Tres dies, que no semblarà molt de temps, però no sols es tracta dels

registres de telefonades (CDR). *Full take* vol dir que la memòria ho enregistra tot. Si vós envieu un paquet de dades que travessa Gran Bretanya, nosaltres ho sabrem. Si les dades de la vostra filla malalta són processades en un centre d'atenció al client de Londres, llavors... En fi, crec que ho heu comprès.

—Es pot escapar d'aquest programa?

—Bé, mentre pugueu, no hauríeu d'enviar mai informació a través de línies o servidors anglesos. Fins i tot, els *selfies* [autoretrats principalment fets amb el mòbil] de la reina per al seu socorrista serien gravats, si n'hi havia.

—Treballen la NSA i els seus col·laboradors amb una mena de xarxa de ròssec amb què capturen telefonades, texts i dades?

—Sí, però quants en poden gravar depèn de les possibilitats dels respectius punts d'intercepció. Hi ha dades que es consideren productives i, per això, poden ésser enregistrades amb més freqüència. Però aquest és més aviat un problema dels punts estratègics estrangers d'intercepció, no tant dels nord-americans. Això fa que la vigilància en algunes zones siga molt espantosa. Les possibilitats de la NSA són pràcticament il·limitades, pel que fa a la capacitat de càlcul, a l'espai o la capacitat de refredament dels ordinadors.

—La NSA està construint un nou centre de dades a Utah. Per a què serveix?

—Es tracta de noves memòries de dades de gran capacitat.

—Durant quant de temps s'emmagatzemen les dades recollides?

—En aquest moment, les dades íntegres del material recopilat, en un parell de dies ja han envellit, sobretot per l'enorme quantitat de dades. Després, un analista marca un objectiu o una comunicació determinada. En aquest cas, la comunicació és emmagatzemada "per sempre més", sempre es pot obtenir l'autorització per a realitzar-ho. Les metadades [és a dir, les dades de connexió, que revelen qui s'ha comunicat amb qui] envelleixen però no tan ràpidament. La NSA vol desar com menys dades millor d'aquell "per sempre més". Principalment, les metadades tenen més valor que el contingut de la comunicació. A més, en la majoria de casos es pot recuperar el contingut si conserven les metadades.

Les metadades ens diuen allò que realment volem tenir de l'extens corrent de dades.

—Hi ha empreses privades que ajuden la NSA?

—Sí, però és difícil demostrar-ho. Els noms de les empreses de telecomunicacions cooperadores són les joies de la corona de la seua omnisciència. Generalment es pot dir que no s'hauria de confiar en els consorcis multinacionals amb seu als EUA fins que es demostre el contrari. El fet és lamentable ja que aquestes empreses tenen la capacitat d'oferir els millors serveis i els més eficaços a escala mundial si volgueren. Per a alleujar aquesta realitat, els moviments dels drets civils haurien d'utilitzar aquestes revelacions per a instigar-los-hi. Les empreses haurien d'incloure una clàusula en les condicions d'ús, amb possibilitat de demanda, per garantir als seus clients que ningú no els espia. A més, hi haurien d'instal·lar mecanismes de protecció.

—Hi ha empreses que es neguen a cooperar amb la NSA?

—Sí, però no en conec la llista. Tanmateix, segurament hi hauria més empreses d'aquesta mena si els clients sancionaren els consorcis que col·laboren amb la NSA. Això hauria de constituir la màxima prioritat de tots els usuaris d'Internet que creuen en la llibertat de pensament.

—De quines pàgines web ens hauríem de protegir si ens convertíem en el punt de mira dels EUA?

—Normalment un és marcat com a objectiu pel seu perfil de Facebook o pels seus propis correus electrònics. Els únics llocs que jo conec on es pot aconseguir l'objectiu sense ésser marcat són els fòrums dels gihadistes.

—Què passa quan la NSA té algú en el punt de mira?

—L'objectiu és completament vigilat. Un analista rep tots els dies un informe d'allò que ha variat en l'ordinador d'aquesta persona. També hi apareixeran... els paquets d'analisi de aquelles dades que els sistemes d'analisi no hagen comprès, etcètera. L'analista pot decidir què vol fer: l'ordinador de l'objectiu ja no li pertany, més aviat pertany al govern dels EUA.

Jacob Appelbaum

© *Der Spiegel*

Traducció d'Amparo Bonet